

Hva betyr egentlig Googles slagord «Don't be evil!»?

Denne teksten ble først publisert som bloggpost på <http://einarflydal.com> den 09.08.2024

Steigan.no hadde en [artikkel den 7. august](#) om at Google er dømt for å krenke USAs antitrust-lovgivning. Det forbauser ikke. Men i artikkelen vises det til at Google bryter sitt eget slagord «Don't be evil». Det siste er direkte feil, og saken gir meg anledning til å gjenbruke deler av en bloggpost om monopol og sensur som jeg skrev i 2020 om det nye Jernteppet som senker seg – men denne gangen i Vesten:

Jeg har bodd ett år bak Jernteppet, i et diktatur. Det var i 1966-7. Jeg gikk i avgangsklasse på videregående i Bukarest, altså Romania. Både vi utlendinger, bare 2-3 stykker, og alle andre ble holdt under et visst, usynlig oppsyn. Etter videre utdanning fikk ganske mange av mine klassekamerater jobb i den statlige sensuren. De var språkmektige og trengte jo jobb. Vi måtte bryte kontakten, for de ble jo overvåket. Som tidlig «ekspert» på rumensk folkemusikk dro jeg på reportasjetur dit sommeren 1969, det året jeg tok artium i Norge. Da ble jeg intervjuet om rumensk musikk i Romanias avis "Adevărul", motsvarigheten til Sovjets "Pravda" ("Sannheten"). Det jeg hadde sagt, kunne jeg ikke kjenne igjen da det kom på trykk, for det var blitt tilpasset den politiske linjen som avisa skulle formidle. Derfor reagerte jeg.

Jeg reagerer også nå når jeg nå ser grovt misvisende påstander og uttrykk for mer eller mindre bevisst sensur og tendenser til meningsmonopol i norske medier og på sosiale plattformer. Nå gjelder det annet stoff jeg har satt meg særlig godt inn i – helse- og miljøvirkninger ved 5G, smartmålere og annet trådløst. Men jeg er med vilje så naiv at jeg tror årsaken til «sensuren» oftest er temmelig uskyldig: I sin kamp mot det journalistene i f.eks. NTB, Forskning.no og Faktisk.no antakelig tror er bakstreversk uvitenhet, serverer de leserne misvisende hastverksarbeider om mikrobølger, helse og miljø. Trolig redigerer de sammen materiale de får halvferdig fra bransjen, og ispér dem «sannheter» de får fra det de tror er autoriteter. Og så tar de en telefon til Strålevernet, Folkehelsen og Telenor, og dropper å undersøke sakene skikkelig selv. De undersøker ikke slik «den 4. statsmakt» skal - for å sjekke om noe kan være i veien med *autoritetenes* meninger. Det har de ikke tid til, det er for komplisert, de er for sikre i sine fordommer. Alle som graver dypt på dette

feltet, finner derimot at forskningen viser noe annet enn myndighetene hevder. Journalistikk fungerer dermed lett som sensur – villet eller ikke. Journalistene kan gjerne mene at de gjør en viktig jobb i samfunnets tjeneste med f.eks. å hindre at det spres ubegrunnet frykt om 5G og korona-virus. Jeg opplever det i stedet som om jeg er tilbake i Bukarest på 1960-tallet.

Men også steigan.no kan gjøre feilskjær, og her kommer vi til Googles valgspørsmål:

I hylla bak ryggen min har jeg noen meter med bøker fra min tid i Telenor og ved NTNU. I en av hyllene er det 50/50 med bøker som lovpriser det globale Internettet som frihetens og demokratiets nye globale forpost, og bøker som alt tidlig på 1990-tallet advarer mot et Internett som ville utvikle seg til et undertrykkelsesapparat med etterretning, ensretting, meningskontroll og sensur - motivert av en sterk stat, eller av kommersielle interesser. Nå står vi midt i begge deler – både den store friheten og det store kontrollapparatet som gir både stat og næringsliv muligheter de ikke klarer å la være å bruke. Også [ekom-loven](#) viser dette.

Det første vi må gjøre, er å redusere sensurens betydning, skritt for skritt. - Gå utenom den om du kan. Dette er budskapet i Shoshana Zuboffs om «Overvåkningskapitalismen». Den boka serverer oss baksiden av den medaljen som skinner i mange av de andre bøkene i hylla mi: De handler om "to-sidige forretningsmodeller", forretning basert på å gi bort tjenester mot å samle inn brukerdata, og å skaffe seg noe nær et monopol, for ellers er det vanskelig å ta seg betalt. Monopol er en ganske viktig del av strategien, og ikke ulovlig i USA, bare det ikke er oppnådd gjennom brudd på konkurransereglene.

Men så til Googles "*Don't be evil!*". Dette er Silicon Valley-slang for "*Ikke hold noe for deg selv!*" på 1990-tallet. Det leste jeg i Scott Clelands bok "Search & Destroy - Why You Can't Trust Google Inc." da den kom ut i 2011. Å dele kildekode var en del av kulturen i miljøet der det kokte av ideer om alt som ble mulig å lage – fordi det var gøy, fordi det kunne bli nyttig, og fordi det kunne vise seg å bli grunnlag for forretning, som måtte skje gjennom en monopol-strategi. Det lå ingen tanker hos Google-grunnleggerne om ikke å være slem overfor brukerne. Tvert om tror jeg Googles grunnleggere og de fleste av medarbeiderne har sett seg som innovatører for fellesskapets beste.

Utviklingen ar vist at både USAs monopollovgivning og Googles ordspråk ganske enkelt er barn av en annen tid.

Moralen i denne historien handler om «for mye og for lite»: All utvikling kan overdrives, og massiv informasjonstilgang og -oppsamling er et tveegget sverd. Vi har nytt godt av de enorme fordelene. De tidlige advarslene om ulempene – som spenner fra privatlivets krenkelser, etterretning til energiforbruket i datasentre og strålingen fra utstyret vi bruker – står fortsatt der i bokhylla. De ble ikke lyttet til. Og nå som disse velgjørerne vi alle var begeistret for, har utviklet seg til sensurinstanser og leverandører av personlig informasjon som gjør kontrollen bak det gamle Jernteppet ganske amatørmessig, er vi blitt opptatt av kostnadssidene. Da er det lett å feiltolke intensjonene som lå til grunn da Google, Facebook og deres teknologier ble til. Like lett er det å falle i den motsatte grøfta – å forsvare disse gigantene og deres teknologier som uskyldige og ufarlige fordi de en gang var det.

Så også «Don't be evil» bør tolkes ut fra sin samtid. Da blir bildet riktigere om mer forståelig.